

www.e-rara.ch

[Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia]

Jacobus

[Strassburg], [1481]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-122203>

CLXXIX. De visitatione Beate Virginis Marie ad Elisabeth

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelnformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Sequitur quedam legende a quibusdam aliis supradite. Et primo de decem milibus martirum.

CLXXVIII

Affio et memoria .x. milium martirum veneratur et colitur. .x. kl. iulii. quod omnes una die pro christi nomine passi sunt sub adriano imperatore aliisque sex regibus qui ei venerunt in adiutorium. Hi sancti martires cum ab imperatore ad sacrificandum ydolum compellerentur dixerunt. Sacrificium viuum et immaculatum offerimus nosmetipsos domino nostro iesu christo qui pro humano genere nasci dignatus est: et descendere de celis multis malis affligi: et ad ultimum voluit etiam pro nobis crucifigi. quem tu miser ignoras. Tunc iratus imperator iussit eos diu torqueri et ad ultimum crucifigi. Et omnia tormeta que passus est dominus noster iesus christus forti animo et fide firmissima pro domino sustinuerunt. Locus igitur ubi passi sunt beati martires mons est magnus: et vocatur ararat: et distat ab alexandria ciuitate quingentis quasi stadiis. A quibus autem passi sunt fuerunt exercitus regum qui illi venerunt in adiutorium triginta milia. Hora vero sexta illius diei terremotus factus est magnus. petre scisse sunt. sol obscuratus est: et omnia signa que in passione domini visa fuerunt etiam ibi visa sunt. Tunc sancti martires fundentes orationes ad dominum dixerunt. Domine deus memeto nostri in hoc patibulo crucis. et suscipe petitionem nostram: et ea que a te exposcimus nobis concedere digneris: ut quecumque memoriam nostri corde et ore cum ieiunio et deuotione celebrauerint. mereantur a te assequi fructuosam mercedem tribuendo eis sanitates corporum medicamen anime. et in domibus eorum intus et foris bonorum omnium ubertatem concede. Et si in prelio fuerint. non eis nocere preualeant inimici visibiles et invisibiles. te pro eis pugnate. sed sicut placet tibi armis tuis eos protege. Dies quoque unus ieiunii nostre passionis unum penitentialem annum compleat obseruantibus se deuoto corde. Et hoc dominator domine a te poscimus. dissipa omnes occupatos: et omnem immundum spiritum omnemque infirmitatem eorum expelle. quia gloriosum et laudabile est nomen tuum pro omnia. Amen. Et respondentibus omnibus amen. facta est vox de celo dicens. Que petistis dilectissimi mei scitote vos impetrasse. Gaudete quoque et letamini. quia orationes vestre coram christo et immortalis rege veraciter sunt exaudite. Et his dictis in confessione emisserunt spiritum. veraciter percepturi premia regni celorum amen. CLXXIX

De visitatione beate uirginis marie

Beatissima virgo dei a suis primoribus deo consecrata. propter beneficia eius inaudita exhibita populo inuocanti. omnes in necessitate constituti ad eam confugiunt. tanquam ad singulare remedium ubi humanorum subsidiorum non sufficit requisitum. Disposuit namque omnia inferiora. sua sapientia prouidentia industria et gratia propulsata. Ubi

gubernatrix seculi ⁊ terrene potētie. in maria. Ubi mater misericordie ⁊
impetratrix venie. in maria. Ubi mater militantis ecclē. in maria. Ubi
aduocata seculi. in maria. Hui⁹ rei cōsideratōe. vrbano roman⁹ pontifex
sextus. dure ferens materiā scismatis occurrentē. ppendensq; animo per
spicaci q; beata virgo sit peritissima aduocata delinquentiū viatorū: repa
trix sagacissima discrepantiū animorū: ⁊ visitatrix diligentissima erran
tium singulorū. Pro gr̄tia extinctōis scismatis ipetranda pie statuit. q; li
cet festum visitatōis marie ad elizabeth. illo tpe p⁹ annūciatōis dñicam
debuerit celebrari. quo ipam elizabeth visitauit. ppter maximas virtu
tes inibi opatas: q; tñ ecclā illo tpe circa officium qdragesimale. aut pas
siones xp̄i sp̄aliter occupatur. ne tāta officii solēnitas p̄mittatur. ad
laudē et glām virgīs glōse idem vrbano sext⁹ pie statuit visitatōis p̄fa
ti festi memoriā. in crastinū octauarū beati iohānis baptiste cū octauis
sequentib⁹ de festo visitatōis marie a cūctis fidelib⁹ celebrari. Ut autē
oīs fidelium multitudo ad memoriā p̄fate visitatōis marie ad elizabeth
arti⁹ et deuoti⁹ exciteretur. voluit idē vrbano vt omib⁹ vere p̄fessis et p̄tri
tis dictū festū visitatōis marie celebratib⁹ cū octauis. loco distributiōnū
materialiū. in ecclis fieri cōsuetis. de thesauro spiritali. vere indulgen
tie: sicut in festo corporis xp̄i futuris t̄pibus effectualiter largirentur. Cū
igitur angel⁹ nunciauit marie. q; inueit gr̄tia apud dñm: ⁊ q; de ea p̄cipe
retur fili⁹ dei ad salutē oīm populorū. q; cito ipa credidit statī cōcepit in
vtero verbū dei. Et post gr̄as exhibitas de tāto bñficio sibi facto ex ma
gna caritate ⁊ pietate studuit suā cognatā elizabeth. iam sex mensibus
gūdatā in hierl̄m salutare: ⁊ sibi cōpari ac fuisse. **Uñ** dñ de eadē. Exur
gens maria abiit in mōtana cum festinatōe in ciuitatē iuda. ⁊ intrauit
domū zacharie ⁊ salutauit elizabeth. Abiit igitur maria in mōtana cū
festinatōe. q; ab angelo in itinere faciliter ductata fuit sp̄s sancti infla
matōe p̄ obrupta mōtiūz ducebatur q; eiusdē sp̄s motōne suauiter fuit
agitata. Beata igitur maria in dño cōfidēs hilariter trāsmiḡuit super
cacumina montiū sicut passer. In aspitate itineris cōgaudebat. p̄ viam
suauitatē colloq; asp̄nabatur. bona mētū in hierl̄m collaudabat. hie
rusalē in mōtanis celerzime cupiebat. Noluit ibi inueniri in publico v̄
videri sed abiit festināter. Abiit cū festinatōe in ciuitatē iuda vt iohes
p̄cursor domi statī sanctificaretur in vtero. vt xp̄i incarnatō in ciuitate
mag; publica p̄aderetur: et vt de illo loco ad fines terre tātorū misteriorū
dclaratō v̄teri⁹ p̄aderet. Et intrauit domū zacharie: ⁊ salutauit elizabeth
Ecce quomō intrauit supior ad minorē. dñā ad suam regina celi ⁊ terre
ad famulam ⁊ acillā: vt sic laudādo laudib⁹ elizabeth visitaret: ⁊ laus ei⁹
laudes recipias resonaret.

Tenor bulle p̄ bonifaciu⁹ papā. ix. trāsmisse ad diuersas
mūdi p̄tes sup festo visitatōis b̄tē marie v̄gīs ad elizabeth.

Bonifaci⁹ ep̄s seru⁹ fuoz dei. ad ppetuam rei memoriam. Sup̄ni
 benignitas cōditoris humanā naturā ad similitudinem suam creatam
 misericordi pietate respiciens. ⁊ collapsam fore p̄mi pentis lapsu p̄side
 rans. illam miro decreuit cōsilio releuare: vt scz verbū sup̄num qd̄ erat i
 p̄ncipio. eā a mortis nexib⁹ liberaret. Voluit igitur p̄i p̄ris q̄ nos dilex
 rit caritas. tpe vententis plenitudis verbuz ip̄m sup̄num sub forma ser
 ui carnē nostre mortalitatis assumere: vt tādem mortem nostrā moriēdo
 destrueret. ac damnatōnis sententiā siml⁹ ⁊ maculā quam p̄ reatu⁹ p̄mi
 hominis generis humani posteritas incurrisse noscebat. clemens verbi
 eterni bonitas aboleret. Quappter de clara stirpe regia dauidicam pre
 elegit virginem. in cuius vtero mystico spiramie verbū ip̄m carnem sus
 cipet: vt egredetur iuxta verbum p̄pheticū virga de radice yesse. ⁊ flos
 de radice eius ascenderet. ⁊ req̄scceret sp̄s d̄ni sup̄ eū. Prouectam regi
 nam inclitā in m̄rem eligens. q̄ tāto regi digna fuit corpis thalamū pre
 parare. de quo tāq̄ sp̄s d̄ni p̄ filius hoīm. p̄cederet specōsus. locus in na
 zareth. q̄ flos siue sanctitas d̄r ad suā p̄ceptōz elegit. In quo p̄ angelice
 salutatōis eloq̄a ip̄i incarnati verbi misteria mira q̄ fuerūt solennia cele
 brata. Ibi. n. nostre sumpsimus exordia redemptōnis ibiq̄ p̄mu⁹ dies
 sacrificatōis illuxit. q̄ nobis de salute spem intulit: ⁊ de eternitate letici
 am. In hoc etem̄ tante fecunditatis loco virgo regia venustissima a do
 mino cōsecrata. flos castitatis. vas celestis gratie mundissimum. omniū
 virtutum florib⁹ redimita. cui⁹ pulcritudinem sol ⁊ luna mirātur redem
 ptorem gentiū virgo cōcepit. datura lucem gentib⁹ sub mortis caligine
 p̄stituris. Sane ipsa regina celoꝝ in cui⁹ se clausit viscera dei fili⁹ factus
 hō. ex tāti honoris fastigio sibi p̄ angelū nūciato nequa q̄ elatōis assum
 psit sp̄m. sed tanq̄ ancilla humilis q̄uis effecta mater domi. hūilitatis
 ve quā respexit d̄ns exequens officium. exurgens maria abiit in mōtas
 na cum festinatōe. Et quemadmoduz ab angelo humillime salutatōnis
 suscepit oraculū. sic etiam elyzabeth humiliter salutauit. Elyzabeth ve
 ro vt salutatōz audiuit virgis gl̄ose. repleta sp̄s sancto: ⁊ incarnati ver
 bi misterium in vtero sentiens virginali. voce magna exclamauit et dixit.
 B̄ndicta tu inter mulieres ⁊ b̄ndict⁹ fruct⁹ ventris tui. Et vnde hoc mi
 hi vt veniat mater domini mei ad me. Ecce em̄ vt facta est vox saluta
 tōis tue in auribus meis. exultauit pre gaudio infans in vtero meo. Et
 beata q̄ credidisti. qm̄ p̄ficiuntur in te. q̄ dicta sunt tibi a domino. Ad q̄
 virgo veneranda in humilitatis sp̄u respondens. illud mirabile canticū
 decantauit. Magnificat anima mea dominum. Et exultauit spiritus
 meus in deo salutari meo. Quia respexit humilitatez ancille sue. ecce eī
 ex hoc beatam me dicent omēs generatōes. Quia fecit michi magna q̄
 potens est ⁊ sanctum nomen ei⁹. Et misericordia eius a progenie in pro
 genes timentib⁹ eum. O magnum misterium. o admirabile cōmerciuz

o ineffabile sacramentū vt matres de pignorib⁹ q̄ gestabant in vteris i
spū p̄sentarent ⁊ etiam p̄phetarent. Et vt sacri euangelii pandit histo-
ria. celi regina gūida partu cōsecranda diuino. p̄ humilitatis ampliori
signaculo p̄cursoris sui quē gestabat filii genitrici grauide humanitatis
impendit obsequium. Quo impenso cōpletoq; hmōi visitatōnis q̄si tri-
um mensium tempe in domum suam est reuersa. **Hec est.** n. illa de qua sa-
cra canunt eulogia. Sole amicta lunam habēs sub pedibus stellis coro-
nari meruit duodenis. **Hec est** illa que in suis castis viscerib⁹ celi terre
q; gestauit opificem. Et sola cunctas hereses interemit. Et p̄ cristiano
populo vt aduocata strenua ⁊ exoratrix puigil ad regem quem genuit i-
tercedit. **Igitur** felicē recordatōnis vrbani⁹ papa sextus dignū reputans
et debitum vt festum visitatōnis ipsius beate marie virgīs quādo vt p̄-
fertur visitauit elizabeth. in dei ecclesia celebraretur. qm̄ testimonio s̄n-
cti suffulto euāgelii humanis neq; ratōnibus detractari. **Ac** attendens
q; laudes tāte virginis humana lingua nō sufficit exp̄mere. **Nec** etiam
sancti et iusti eam. in cui⁹ ille quē celi cape nō poterāt. se cōtulit aula vir-
ginali. dignis laudum preconis ad plenū efferre potuerunt. **Et** cōside-
rans dicit⁹ papa. q; ex quo dominum in sanctis suis laudamus. quātoma-
gis in veneratōne beate marie virgīs matris ipsius exultātib⁹ animis
collaudare: et ei⁹ laudum augendo titulos grās inferre quem genuit fi-
lio debeamus. **Que** etiā exaltata sup sidera. stellato confidet sui solio ge-
nitoris. **Nec** etiam diuine visus fuisset resistere voluntati que tam sibi
q̄ aliis viris deuotis ad hmōi sanctam festiuitatē celebrādam vt pie idē
papa credidit. dignata fuit mentem inspirare. **Be** liberatōne etiam sup
hoc matura prehabita. **Be** fratrū suorū sancte romane eccle cardinaliū
cōsilio ad exaltatōnem fidei catholice. digne ⁊ rōnabiliter. videlicz. vi.
yduis aplis p̄rificat⁹ sui anno. xi. statuit vt festū p̄fatū videlicz visita-
tōnis beate marie virgīs qm̄ vt p̄fertur visitauit elizabeth. sexto nonas
iulii annis singul in dei eccle cū laudū cantico. leticie iubilo. cordisq; tri-
pudio sub duplici officō p̄ orbē vniuersum solēniter celebraretur. **Sua**
sit etiā et cōsuluuit idem vrbani⁹ sext⁹. vt ipsius festi vigilia vt vigilia na-
tiuitatis et assumptōnis predicte virgīs festiuitatū. etiā in obfuatōe ie-
iunii deuoti⁹ obfuaretur. **Et** mādauit q; sile nō tñ duplex officiū absq;
alicuius sancti commemoratōne. exceptis p̄mis vespis ante octauā apo-
stolorum petri et pauli: et officō totius diei octaue. cum commemoratō-
ne tamen eiusdem noui festi. p̄ septem sequentes dies in dei ecclesia cuz
celebritate debita cātaretur. **Ac** etiaz volens idem vrbani⁹ papa cristifi-
deles ad colendum tante festum virgīs: et etiā celebrandū. donis spūali-
bus animare. ipsosq; mysticis de thesauris militātis eccle b̄ndictōnum
munerib⁹ cupiens preuenire. **Oib⁹** vere penitentib⁹ et p̄fessis. **Qui** ma-
tutinali officō festi eiusdē in eccle qua idē celebraretur itereffent. cētuz.

Qui vero missæ. totidem. Qui aut p̄mis ipsius festi vespis: similiter cētū
 Qui aut secundis. totidem Illi vero q̄ p̄me terciæ sextæ nonæ ac p̄pletorii
 officiis interessent. p̄ quilibet horarū ip̄arū quadraginta dies. Illis aut q̄ p̄
 octavas festi p̄dicti matutinalib⁹ vesporum missæ ac p̄dictarū horarū offi-
 ciis interessent. centū dies singulis octavarū ip̄arū dieb⁹. de omnipotentis
 dei misericordia et beatorū petri et pauli ap̄loz eius auctoritate confusus.
 de iniūctis sibi penitentis misericorditer relaxauit. Ne aut p̄ eo q̄ ip̄i⁹
 vrbani p̄decessoris nostri sup̄ueniēte obitu l̄re apostolice sup̄ p̄missis cō-
 fecte nō extiterint. h̄mōi cōstitutō dicti p̄decessoris frustraretur effectū
 volentes et auctoritate ap̄lica decernentes q̄ h̄mōi cōstitutō a dicto die
 videlicet. vi. ydus ap̄lis p̄inde sortiatur effectus ac si sup̄ ea dicti p̄deces-
 soris l̄re. sub ipsius diei data cōfecte fuissent. ut sup̄ius enarratur. Qu-
 oq̄ p̄sentes l̄re ad p̄bandum plene cōstitutōz h̄mōi vbiq̄ sufficiāt. Neq̄
 ad id p̄batōnis aliud adminiculū req̄ratur. Uniuersos igitur p̄iarchas
 archiep̄os ep̄os et alios eccl̄arū p̄elatos monem⁹ et hortamur in domi-
 no p̄ apostolica eis scripta in virtute sancte obedientie districte p̄cipien-
 do mādantes: et in remissionez peccaminū iniungentes. Quatenus taz
 gl̄osum festum et celebre annis singulis sexto nonas iulii ut p̄fertur. de-
 uote ac sollemniter celebrent: ac ieiuniū h̄mōi vigiliæ suadeant in augmē-
 tus meriti obseruari. Et faciāt p̄ vniuersas eccl̄as suarū ciuitatū ⁊ dyo-
 cesium celebrari ac officiū pagi sup̄dictum. ut pia eiusdem virḡis inter-
 cessione. ipsi xp̄ifideles hic a noxiis p̄tegi. et in futuro sempiterna cōse-
 qui gaudia mereātur. Nulli ergo omnino hoim liceat h̄ac paginam no-
 stre volūtatis cōstitutōnis munitōnis hortatōis et mādati infringere.
 vel ei ausu temerario cōtraire. Siq̄s aut hoc attemptare p̄sumpserit. i-
 dignatōz oīpotentis d̄i. ⁊ beatorū petri et pauli ap̄loz ei⁹ se nouerit icur-
 surum. Datū rome apud sanctū petz. v. ydus nouēbris p̄tificatus no-
 stri anno p̄mo. videlicet sub anno d̄ni. m. ccc. lxxix.

Ex sermone venerabilis bede.

Beata dei genitrix virgo semper maria templum domini sacrarium
 spiritus sancti. cum ab angelo salutata fuisset. seq̄z prole grauidam co-
 gnosceret confestim in montana perrexit. portans a quo portabatur. Et
 apte post visionē angeli beata dei genitrix in mōtana subiit. q̄ gustata
 suauitate sup̄noz ciuiū. humilitatis gressib⁹. ad alta virtutum se trāstu-
 lit. Intrat igitur domū zacharie atq̄z elizabeth. quā suum ⁊ p̄cursores
 domi pariturā nouerat. Salutat nō quasi dubia de orac̄io quod acceperat.
 sed ut gratulaturā de dono quod cōseruam accepisse didicerat. Non
 ut verbum angeli mulieris attestatōe p̄baret. sed mulieri p̄uecte etatis
 virgo iuuenula misterium sedula impenderet. Et aut audiuit salutatio-
 nez marie elizabeth. exultauit infans in utero eius. ⁊ repleta est spiritu

sancto elisabeth. Et exclamauit voce magna. Recte voce magna. quia
dei dona cognouit. Recte voce magna. qz illū quem ubiqz p̄sentē noue
rat etiā corpaliter adesse sētiebat. **M**aḡ etei voce n̄ tā clamosa q̄ deuo
ta intelligendū est. **N**eqz. n. modice vocis deuorōe dñm laudare volu
it. que sp̄sancto plena flagrabat. q̄ et illum in vtero gestabat. quo in na
tis muliez maior nemo est. **E**ū etenī aduenisse gaudebat q̄ cōceptus ex
carne matris virgīs filius altissimi vocaretur z esset. **E**xclamauit autē
voce magna elisabeth z dixit. **B**enedicta tu inter mulieres. **O** vere bñ
dicta inter mulieres que sine exemplo muliebris condicōnis cum decore
virginitatis gauisa es honore parentis. **E**t bñdictus fructus vētris
tui. **N**on quia tu benedicta. ideo bñdictus fructus ventris tui. s; quia
te p̄uenit in bñdictōibus dulcedinis ideo tu benedicta. **B**enedicta tu
inquit inter mulieres. que illam generalem maledictōnem euasisti qua
dictum est. **I**n tristitia paries filios. **E**t nihilominus illam que secuta ē.
Maledicta sterilis in israel. **A**c singularem consecuta es benedictōnez
vt nec sterilis maneat nec cum dolore parturias. **E**t benedict⁹ fructus
ventris tui. **N**ec ip̄e generali sanctorum more benedictus: sed sicut ait
apostolus. quorum patres ex quib⁹ cristus fm̄ carnem qui est sup̄ omnia
deus benedictus in secula. **B**e huius ortu fructus psalmista mystico ser
mone testatur dicens. **E**tenī domin⁹ dabit benignitatem et terra nostra
dabit fructum suū. **B**edit q̄ppe domin⁹ benignitatem. qz gen⁹ humanuz
a reatu p̄uaricatōis p̄ vnigenitū suū liberare disposuit. **B**edit benigni
tatem qz ei⁹ ingressu virginalis vteri templū sancti sp̄s ḡtia p̄secrauit.
Et terra nostra dedit fructū suum. **Q**uia eadem virgo que de terra cor
pus habuerat filium genuit. diuinitate quidem deo patri coequalem. s; sibi
carnis veritate consubstantialē **B**e hoc z esayas templum huma
ne redemptōnis intuens ait. **I**n illa die erit germen domi in magnifi
centia z gloria. z fructus terre sublimis. **B**ermen nāqz domi fuit in ma
gnificentia z gloria q̄n sup̄nus dei fili⁹ in carne: temporalis apparens ma
gnitudine virtutū celestiu mūdo clarus effulsit. **F**ructus q̄z terre subli
mis effectus est. q̄n carnez quā de nostra natura mortalem de⁹ suscepit
virtute versatōnis immortalē iā redditam ad celos subleuauit. **R**ecte
ergo dicitur. **B**ñdicta tu inter mulieres. z benedict⁹ fruct⁹ ventris tui.
Bñdicta est incompatibiliter. que z diuini germis gloriā suscepit z co
ronam integritatis seruauit. **B**enedictus fructus ventris illius. p̄ quā
z semen incorruptōnis superne hereditatis quam pdidimus in adam
fractum recepimus. **E**t vere ac singulariter benedictus. qui nō nostro
more postq̄ natus est gratiam benedictōis a domio p̄cepit. sed et ip̄e ad
saluandum mundum benedictus venit in nomine domini. **E**t vnde hoc
michi vt veniat mater domini mei ad me. **O** quanta in p̄phetisse mentē
humilitas. q̄ ver⁹ p̄mo dei quez dixit. **S**up̄ quez req̄escit spirit⁹ nisi sup̄

humilem et detuz ac tremementem verba mea. **M**rem q̄dez dñi. q̄ ad se ve
nerat mox vt vidit esse cognouit. Sed nihil in se talis meriti reperiens
quo digna fieret a t̄ata hospite visitari. vnde hoc michi inq̄t. vt veniat
mater domi mei ad me. Qui nimiz sp̄s sanctus. q̄ ei donū p̄phetie con
tulit. munus p̄ter humilitatis p̄stitit. **P**rophetico repleta sp̄u genitricē
ad se aduentasse saluatoris intelligit. Sed humilitatis sp̄u circumseptā
minus dignā se eius aduentu dephendit. **E**cce em̄ vt facta est vox salu
tationis tue in auribus meis exultauit in gaudio infans in utero meo.
Intellexit elisabeth eodem quo impleta erat sp̄u reuelante q̄d exultatio
illa sui significasset infantis. hoc est illi⁹ venisse m̄rem cuius ipse precur
sor ac demonstrator esset futur⁹. **E**t q̄ miranda q̄ cita sancti sp̄s opatō
Nulla q̄ppe in discendo mora est vbi sp̄s sanctus doctor adest. **E**n vno
eodemq̄ momento cum voce salutantis. gaudium nascit̄ infantis. quia
dum vox ad aures puenit corpales. virtus spiritalis cor intravit audiē
tis. nec solum genitricem. s̄z et sobolem amore domi aduentantis accēdit
Unde mox eadez p̄cursoris domi genitrix ea q̄ in occulto cognouerat.
his q̄ siml̄ aderant et audiebāt palam euāgelizare curauit. **N**am subdit
Et beata q̄ credidit. q̄m p̄ficiantur ea q̄ dicta sunt ei a domino. **N**am ex
hoc quoq̄z p̄ sp̄m didicit elisabeth. q̄ angelus ad mariam verba protu
lit. q̄ illa mox euāgelizati credidit. q̄ hec diuina opante potētia absq̄
vlla essent dubitate p̄plenda. **A**d q̄z in modū idem sp̄s eam cum im
pleuit p̄sentium siml̄ p̄teritorū et futuroz scientia instruxit. **D**e p̄sentib⁹
nāq̄z se edoctam mōstrauit. cum beatā mariā m̄rem domi sui vocās q̄a
redemptorem humani generis in utero gestaret. indicauit. **U**n̄ etiā fru
ctum ventris ei⁹ singulariter b̄ndictum esse p̄fessa est. **P**reteritorū se no
ticiam accepisse signauit. q̄ et verba angeli ad mariam et p̄sensum marie
credentis sibi innotuisse p̄didit. **S**ed et futuroz scientiam sibi non nega
tam intinuit. cum p̄ficienda a domino q̄ ei dicta essent aperuit. **Q**uis
aut̄ fratres mei dicere q̄s existimare sufficiat que tunc gratia sp̄s dei
genitricem repleuit. cū t̄ata in matre p̄cursoris lux domi celestis emicuit
Quē audiam⁹ verba que dixit. si forte ex his aliq̄ntulū valeam⁹ dinosce
re q̄d intus habuerit. **A**udita ergo respōsione elisabeth. q̄ eam beatam
inter mulieres p̄dicauit. m̄rem domi sui cognom̄iauit. fidem fortez lau
dauit. ad cuius ingressum seip̄am cum filio sp̄s sancto repletam esse sig
nauit. non ampli⁹ tacere potuit dona q̄ p̄ceperat. sed que semp̄ animo ge
rebat vbi aptum tempus inuenit. etiā deuota oris p̄fessione patefecit.
Nanq̄z vt virginalē decebat pudorem. acceptū diuinitus oraculum ali
quādiu silencio tegebat archanū. misterii celestis in sui pectoris abdito
venerabatur occultū. expectabat reuerenter donec ipse donorum distri
butor q̄d sibi domi specialis tribuisset. quid secreti reuelasset. quādoq̄z
vellet ostenderet. **E**t postq̄ eadem q̄ sibi erant carismata p̄stita p̄ alios

spū reuelāte esse patefacta cernebat. mox etiā ip̄a thesaurū celi quē in cor
de suabat apuit. **A**it ergo. Magnificat aīma mea dñm. ⁊ exultauit spi
ritus me⁹ in deo salutari meo ⁊c. Quib⁹ p̄mo dona sibi sp̄aliter concessa
p̄fiteretur. Beinde generalia dei bñficia q̄bus generi humano in eternum
cōsulere nō desistit enumerat. Et at anima dñm magnificat q̄ omnes i
terioris hominis sui affect⁹ diuinis laudib⁹ ac seruiciis mācipat. q̄ obse
uantia p̄ceptoz dei sp̄ eius potentiā maiestatis se cogitare demōstrat.
Eius spūs in deo salutari suo exultat. quem nihil in terrenis libet. nulla
caducax rez affluentia emollit. nulla aduersitas frāgit. sed sola illi⁹a q̄
salus speratur eterni sui cōditoris memoria delectat. **Q**ue cū omib⁹ p̄fe
ctis verba recte p̄ueniāt. maxime tñ ea beatā dei genitricem p̄ferre de
cebat q̄ meriti p̄uilegio singularis spiritali ip̄ius dilectōe flagrabat. c⁹
corpali cōceptōe gauderet. **Q**ue iure in iesu. i. in salutari suo speciali p̄
ceteris sanctis gaudio potuit exultare. qz quem p̄petuum salutis auto
rem nouerat hūc ip̄m tp̄ali ortu de sua carne nasciturū esse sciebat. q̄ten⁹
in vna eademqz p̄sona veraciter suus fili⁹ esset ⁊ dñs

CLXXX.

De sancto Arbogasto

Ancientissimi sacerdotis xp̄i arbogasti exortū vel conuersatio
nem eius a puero ad p̄fectōnem vsqz pontificat⁹. seu antiq̄
tas oblitterauerit vel scriptoz raritas nō declarauerit. quia
scriptō nō docet incertū habetur. **A**t vero tāti p̄ris īsignia
q̄b⁹ in dieb⁹ suis miracul⁹ choruscantib⁹ claruit nō ex toto sunt silencio op
pressa. q̄ p̄ aures fidelium trāseūdo. posteris narzantib⁹ aurib⁹ nr̄is sunt īsu
sa. **T**radit nāqz eū in tp̄ib⁹ dagoberti reḡ. cū sancta eccl̄a longe lateqz
flores doctrine catholice suaue redolentes diffunderet. ⁊ verbū dei vsqz
q̄qz p̄spere curreret. de aq̄tania p̄gressum. diuino nutu argentinensis ec
clesie cathedram p̄sedit suscepi⁹qz culmen regim̄is felici gubernatōe
diu rexisse. **H**ic beat⁹ xp̄i sacerdos p̄fato regi amica familiaritate adeo
est innexus vt eo intra regalem aulā ascito illius alloquio delectaretur
p̄silio vteretur. **Q**ua iocunditate cū vterqz suo. rex in regno. episcopus
in ep̄atu p̄spere se agerent. hostis humani generis iuidia res leta ver
titur in cōtraria. **M**ā cum q̄dam die venatores regis more solito apuz
insequerentur in saltu. regis etiā filius q̄ erat ei vnicus pariter cum eū
in eodez discursu festinauit. **B**ū at illi p̄ deuia queqz ⁊ diuersos amfra
ctus cū canibus oberrarent. solus relictus singulari occurrit incautus.
Quo viso somipes in quo sedit pauefactus. cursum reuoluens in fugā
vertitur. **P**uer vero cū eū freno retinere conaretur. ⁊ in alterā p̄tem ha
benam strictius traheret. heu nimis p̄nus a sella est plapsus. **A**dbuc
aut̄ habena quā in manu tenebat inherens p̄ terram tractus. calcibus